

Pri príležitosti Svetového dňa čistých rúk (5. máj) sa v slovenských nemocniciach bude konať osvetové podujatie s cieľom upozorniť na význam správnej hygieny rúk v rizikovom prostredí. Upozorniť má najmä na nebezpečenstvá prenosu infekcie na rizikových hospitalizovaných pacientov.

Malý krok k lepšej starostlivosti

Vďaka správnej dezinfekcii rúk môžeme pri návšteve zdravotníckeho zariadenia chrániť nielen sami seba, ale najmä tých, ktorým by prenos infekcie mohol spôsobiť závažné zdravotné komplikácie. Význam hygieny rúk pre verejné zdravie je nezanedbateľný. Každoročne preto Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vyhlasuje globálnu kampaň s cieľom upozorniť na podporu bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach.

Na Slovensku sa pri tejto príležitosti bude konať už 2. ročník osvetového podujatia „Deň čistých rúk“, do ktorého sa zapojí 12 zdravotníckych zariadení v 9 mestách:

Univerzitná nemocnica Martin, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok, Fakultná nemocnica Trnava, Fakultná nemocnica Nitra, Fakultná nemocnica Trenčín, Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica, Nemocnica Poprad, a.s., Univerzitná nemocnica s poliklinikou Milosrdní bratia, s.r.o., Národný

ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., a Národný ústav detských chorôb.

Prenos infekcií v zdravotníckych zariadeniach

Nozokomiálne, teda takzvané nemocničné nákazy, sú jednou z najčastejších nežiaducich udalostí spojených s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. V kontexte verejného zdravia ide o závažný problém, ktorý vplýva na kvalitu života, morbiditu i mortalitu Slovákov. V priemere 7 % pacientov v zdravotníckom zariadení v rozvinutých a 10 % v rozvojových krajinách získa aspoň jednu nozokomiálnu nákazu. Až 10 % postihnutých rizikových pacientov zomiera.

Hoci je dnes už v mnohých nemocniciach sú dávkovače na dezinfekciu rúk súčasťou štandardného vybavenia, návštevníci ju často prehliadajú, alebo nevedia správne používať.

Jej význam v zdravotníckych zariadeniach je však obrovský – môže zabrániť vzniku sepsy a priamo zachraňovať životy. Kým na bežnú hygienu v domácnostiach či v práci je adekvátne použitie mydla, odborníci neustále zdôrazňujú, že v nemocničnom prostredí je potrebná dezinfekcia alkoholovým dezinfekčným prostriedkom.

Dôsledky nesprávnej hygieny rúk

„Dôsledná hygiena rúk v zdravotníckych zariadeniach je najjednoduchší, najlacnejší a najefektívnejší spôsob ochrany a prevencie šírenia nozokomiálnych nákaz a rezistencie na ATB, avšak iba za predpokladu, že sa vykonáva správne a v správnom momente. Množstvo štúdií potvrdilo, že dodržiavanie zásad hygieny rúk významným spôsobom znižuje výskyt nozokomiálnych nákaz,“ zdôrazňuje epidemiologička Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne a vedúca Národného referenčného centra pre prevenciu a kontrolu nozokomiálnych nákaz doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH.

Napísal Administrator

Pondelok, 29 Apríl 2019 14:19 - Posledná úprava Pondelok, 29 Apríl 2019 14:34

Hoci dezinfekcia rúk je pre zdravotníckych pracovníkov nevyhnutnou súčasťou každodennej rutiny, ľudia, ktorí do nemocnice prichádzajú napríklad za účelom návštevy svojich blízkych, môžu na svojich rukách priniesť rôzne vírusy i baktérie. „**Platí to aj v opačnom prípade, zdravý človek sa môže nakaziť v nemocnici. Pri príchode aj odchode z každého zdravotníckeho zariadenia je preto nevyhnutné si ruky správne vydezinfikovať. Môžeme tak zabrániť nakazeniu seba i hospitalizovaných pacientov, či personálu zariadenia,**“ hovorí nemocničná epidemiologička RNDr. Mgr. Jaroslava Brňová, PhD. z Oddelenia nemocničnej hygieny a epidemiológie Fakultnej nemocnice Trnava.

Nedostatočná hygiena rúk môže viesť k ochoreniam tráviaceho traktu (tzv. vírusovým hnačkovým ochoreniam: rotavírusová a norovírusová hnačka, žltáčka typu A), k ochoreniam kože a slizníc, k respiračným infekciám (nádcha, chrípka) a tiež k infekciám rán. U nemocničných pacientov je riziko nákazy vyššie a nebezpečnejšie ako u zdravého človeka. V dôsledku ochorenia alebo invazívnych zákrokov, ktoré podstúpili, majú zníženú imunitu.

Nozokomiálne nákazy sú spojené aj s výrazným vzostupom priamych a nepriamych nákladov na zdravotnú starostlivosť. „Je preukázané, že jeden ošetrovací deň pacienta s nozokomiálnou nákazou je 2-násobne drahší a pobyt tohto pacienta je 3-násobne dlhší,“ dodáva doc. MUDr. Štefkovičová, PhD., MPH.

Správna aplikácia dezinfekcie

Podujatie *Deň čistých rúk*, ktoré sa bude konať 2. – 3. mája 2019 vo vybraných zdravotníckych zariadeniach má za cieľ nielen upozorniť na problematiku, ale aj naučiť návštevníkov nemocníc a ústavov, ako si dezinfekciu správne aplikovať tak, aby bola naozaj účinná. Stovky návštevníkov nemocníc budú mať možnosť naučiť sa zásadám správneho postupu umývania a dezinfekcie rúk a pomocou špeciálnej UV lampy si otestovať, či svoje ruky pri príchode i odchode zo zdravotníckeho zariadenia dezinfikujú správne. Dezinfekčný prostriedok s obsahom fluorescenčnej látky pod ultrafialovým žiarením odhalí nedostatočne vydezinfikované časti rúk. Najčastejšie vždy ide o končeky prstov, palec, chrbát ruky a priestory medzi prstami.

Svetový deň čistých rúk WHO

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) každoročne pri príležitosti Svetového dňa čistých rúk 5. mája vyzýva k zlepšeniu hygieny rúk za účelom ochrany verejného zdravia. Zvyšovaním povedomia o správnej dezinfekcii rúk chce zabrániť prenosu infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou alebo získaných počas poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Hlavným cieľom kampane WHO „Save Lives: Clean Your Hands“ („Dezinfikuj si ruky – zachrániš život“), je poukázať, že správna hygiena rúk patrí medzi najdôležitejšie spôsoby prevencie nozokomiálnych nákaz. Heslom Svetového dňa čistých rúk 2019 je „Bezpečná zdravotná starostlivosť – je to vo vašich rukách“. V súčasnosti je do projektu WHO zaregistrovaných 21924 zdravotníckych zariadení v 182 krajinách po celom svete (38 na Slovensku).

Infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou a infekcie získané počas poskytovania zdravotnej starostlivosti sú relatívne bežné, preto sa kampaň snaží osloviť aj odbornú verejnosť na rôznych úrovniach: zdravotníckych pracovníkov, vedúcich pracovníkov a riaditeľov zdravotníckych zariadení, patientske združenia a ministerstvá zdravotníctva jednotlivých krajín.

Ministerstvo zdravotníctva SR oznámilo podporu projektu už v roku 2015 deklaráciou o zapojení Slovenskej republiky do kampane WHO Global Patient Safety Challenge Programme. Posilnenie verejného zdravia a vytvorenie globálneho rámca na predchádzanie šírenia infekčných ochorení sú tiež súčasťou Národného plánu kontroly infekčných ochorení v SR (Strategický plán 2018 – 2020). **„Ministerstvo zdravotníctva pracuje na viacerých krokoch, ktoré pomôžu aj tejto oblasti. Pracujeme napríklad na tvorbe postupov pre výkon prevencie, zriadili sme pracovnú skupinu, ktorá sa problematikou a prípravou spomínaných postupov intenzívne zaoberá. Predpokladáme, že sa dostanú do praxe do konca tohto roka. Robíme aj ďalšie opatrenia, pričom apelujeme na to, aby hygiena rúk bola v zdravotníckych zariadeniach maximálne dodržiavaná s dôrazom na bezpečnosť pacienta,“** povedal štátny tajomník MZ SR prof. MUDr. Stanislav Špánik, CSc.